

Avdelningen för Digitalisering
Jeanna Thorslund
Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Markus Planmo

Säkerhetsskydd för kommuner, landsting och regioner

I denna PM beskrivs övergripande vad kommuner, landsting och regioner måste göra för att skydda information och följa säkerhetsskyddslagen.

Fördjupad information om arbete med säkerhetsskydd finns att läsa i ”Säkerhetsskydd – en vägledning”, från Säkerhetspolisen.

<http://www.sakerhetspolisen.se/download/18.635d23c2141933256ea2808/1381154798950/Sakerhetsskyddenvagledning10071.pdf>

Säkerhetsskyddslagen (1996:627) handlar om skydd mot spioneri, sabotage och terrorism. Säkerhetsskyddet fokuserar på verksamhet som är av betydelse för rikets säkerhet eller särskilt behöver skyddas mot terrorism. I säkerhetsskyddet ingår:

- *informationssäkerhet* - som här syftar till att skydda sekretessbelagda uppgifter som rör rikets säkerhet
- *tillträdesbegränsning* till känsliga handlingar eller verksamheter
- *säkerhetsprövning* av medarbetare som deltar i verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet eller skyddet mot terrorism

Säkerhetsskydd innebär alltså att varje kommun, landsting eller region ska vidta förebyggande åtgärder för att skydda mot brott som kan hota rikets säkerhet.

När det gäller säkerhetsskydd av information ges inte anvisningar om hur hemliga uppgifter som rör rikets säkerhet ska skyddas i Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, utan istället regleras detta i säkerhetsskyddslagstiftningen.

Säkerhetsskyddschef

Enligt säkerhetsskyddsförordningen (1996:633) ska alla kommuner, landsting, regioner och helägda bolag – om det inte är uppenbart obehövligt – ha en säkerhetsskyddschef som utövar kontroll över säkerhetsskyddet.

Säkerhetsskyddschefen ska i denna roll vara direkt underordnad kommun-, landstings- eller regiondirektören, respektive VD.

Det har under många år inte bedrivits några utbildningar för säkerhetsskyddschefer. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har nu återupptagit dessa

utbildningar, men antalet utbildningsplatser är begränsat. SKL verkar för att MSB ska anordna regionala utbildningar för kommuner och landsting.

Säkerhetsanalys

För att veta vad som är skyddsvärt utifrån säkerhetsskyddslagen måste varje kommun, landsting, region och majoritetsägda bolag göra en kartläggning som benämns *säkerhetsanalys*.

Kommuner, landsting och regioner och helägda bolag kan ha information som har betydelse för rikets säkerhet eller särskilt behöver skyddas mot terrorism. Det kan gälla t.ex. information och ritningar över hamn, flygplats eller vissa byggnader och anläggningar. Det kan även vara frågan om information om dricksvattenförsörjning, elförsörjning, digitala styrsystem, informationsförsörjning eller kommunikation. Det återupptagna arbetet med civilt försvar kan framöver medföra att kommuner, landsting och regioner kommer att hantera handlingar som omges av försvarssekretess.

Ett landsting eller en region kan även ha material som är av intresse för terrorister. Det kan gälla radioaktiva ämnen eller virus för smittsamma sjukdomar som förvaras i laboratorium.

Säkerhetsanalysen ska dokumenteras och måste genomföras av alla, även om det inte är nödvändigt att ha en säkerhetsskyddschef.

Avsnitt 1.3 i Vägledningen om säkerhetsskydd beskriver hur en säkerhetsanalys ska genomföras, se länk till vägledningen ovan.

Säkerhetsskydd och upphandling

Om information som har betydelse för rikets säkerhet ska hanteras av en leverantör, måste upphandlingen genomföras enligt en särskild rutin för så kallad *säkerhetsskyddad upphandling*.

Säkerhetspolisen har en vägledning om säkerhetsskyddad upphandling:

www.sakerhetspolisen.se/download/18.635d23c2141933256ea2809/1381154798966/Sakerhetsskyddadupphandlingenvagledning.pdf

10 tips för säkrare outsourcing av IT-tjänster

Säkerhetspolisen har även tagit fram 10 tips för offentliga aktörer som ska outsource IT-tjänster:

www.sakerhetspolisen.se/download/18.bee98a115c44149c7fc5/1497607342280/10-tips-for-sakrare-outsourcing.pdf

Ny säkerhetsskyddslag

Under 2015 lämnades ett förslag till en ny säkerhetsskyddslag till regeringen (SOU 2015:25). Förslaget bereds nu och den nya lagen väntas träda ikraft 2019.

SKL har yttrat sig över utredningen:

<https://skl.se/samhallsplaneringinfrastruktur/trygghetsakerhet/nyhetertrygghetsakerhet/nyhetertrygghetsakerhet/yttrandeoverforslagtillnysakerhetsskyddslag.7061.html>